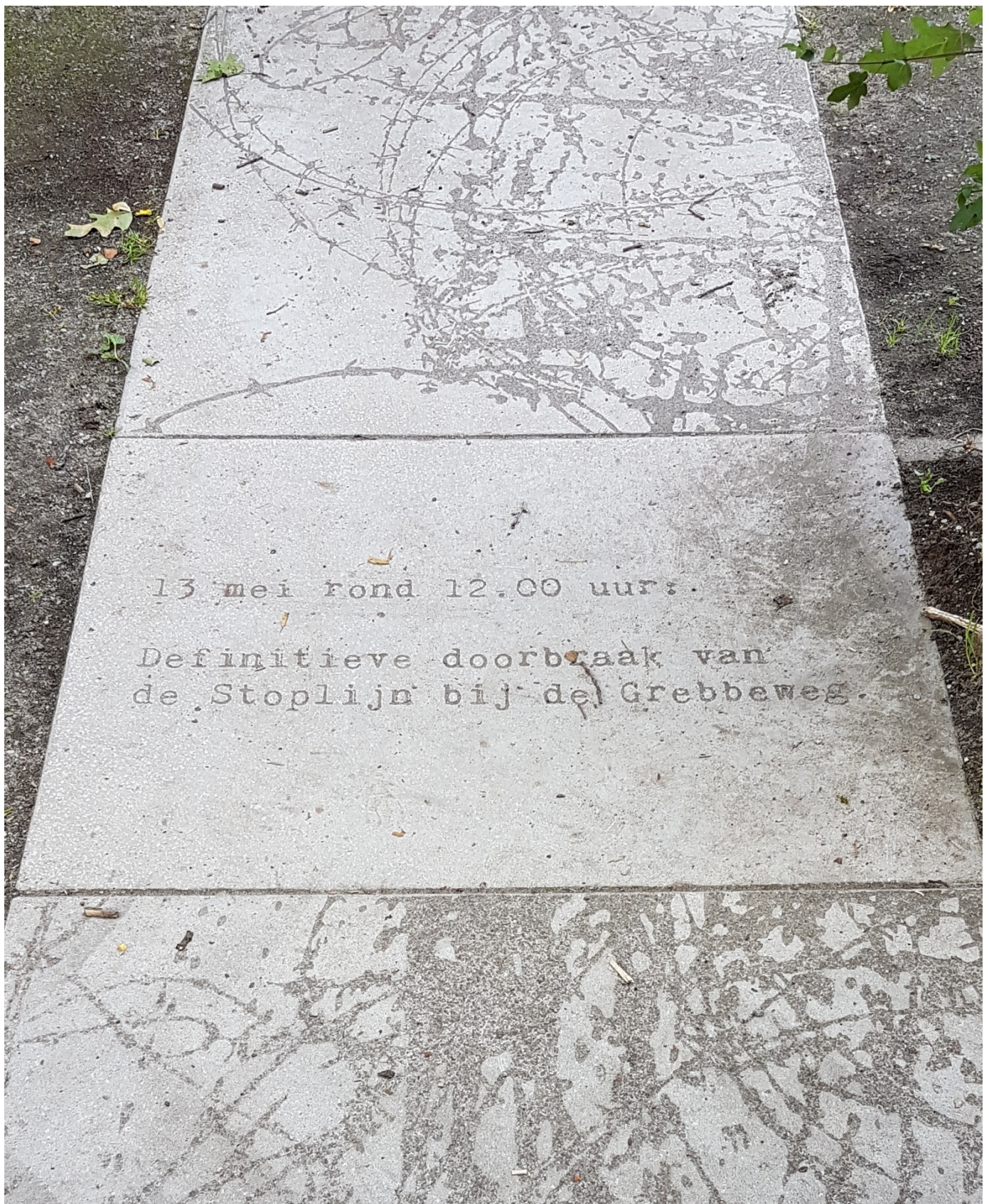

8 juni 2018

Fietsblog GLD-25: Langs de limes

13 mei rond 12.00 uur:
Definitieve doorbraak van
de Stoplijn bij de Grebbeweg.

Vanaf Maurik vervolg ik mijn fietstocht langs de grens van Gelre, vanaf daar waar ik gisteren geëindigd ben. Ik fiets nu langs de Neder-Rijn, een van de oudste grenzen van Nederland: tweeduizend jaar geleden maakte deze rivier deel uit van de limes. Dit was de noordgrens van het Romeinse Rijk. Bij Kesteren is ter herinnering aan deze grens een replica van een Romeinse

wachttorens gebouwd. De naam van het dorpje Kesteren ontstond waarschijnlijk uit de Latijnse term 'castra', wat legerkamp betekent.

Historische sensatie kan me raken, wanneer ik op een plek sta waar geschiedenis is geschreven. Het liefste heb ik de voorwerpen of gebouwen die bij dat moment horen in originele staat. Natuurlijk is het vaak nodig om te restaureren, maar maak het dan niet te mooi. Soms kun je een verbouwing combineren met een extra of zelfs nieuwe functie. Van mij mag je wachttorens ombouwen tot woonhuizen, zoals in Leerdam. Maar om nu een leuk vormgegeven ijstent een nagebouwde Romeinse wachttoren te noemen, dat gaat me net iets te ver. En ze hadden er niet eens Italiaans ijs.

Lang kan ik op de majestueuze kerktoren van Rhenen koersen, die strak in het verlengde van de dijk in de uiterwaarden lijkt te zijn gebouwd. Wat een lef om hier de fundamenten voor zo'n hoge toren te durven leggen! Of is de rivier later naar de toren toe gemeanderd?

Ondertussen verandert het landschap aan de overkant van de rivier. Het begint steeds meer op buitenland te lijken: de contouren van de Grebbeberg dienen zich aan.

De strijd om de Grebbeberg is de grootste veldslag die is uitgevochten bij de verdediging van Nederland in de meidagen van 1940. Naast de Grebbeberg ligt een sluizencomplex waarmee de vallei tot aan Spakenburg onderwater te zetten is. De nazi's wilden voorkomen dat het midden van Nederland onderwater werd gezet, om snel toegang tot de steden van Holland te kunnen hebben. Zo leverde de Duitsers ook strijd bij de Afsluitdijk en bij enkele vliegvelden verspreid in het land. Er sneuvelden aan Nederlandse kant 2.300 militairen, waarvan 425 in de slag om de Grebbeberg.

Eigenlijk ik snap helemaal niets van de aanval op de Grebbeberg.

De Duisters moesten het hoger gelegen deel op de Grebbeberg veroveren omdat vanuit daar het lager gelegen sluizencomplex met kanonnen werd verdedigd. Maar het complex was al in een vrij vroeg stadium in de strijd onklaar gemaakt en had de waterdoorlatende functie volledig verloren. Toch ging de aanval op de verzamelde Nederlandse troepen op de berg in alle hevigheid door. Waarom?

De Führer had via een legerbericht de Duitse militairen toegesproken. Alleen door een krachtige actie van hen, de soldaten van het 'Westfront', kon voorkomen worden dat het Ruhrgebied aangevallen zou worden door Franse en Engelse troepen. Nederland en België hadden toestemming verleend om de aanval door hun gebied te laten plaatsvinden en de vijand was reeds onderweg!

Nepnieuws is niet iets van onze tijd, maar wel iets waarvoor wij nu kunnen waken.

De aanval op de goede positie van de Nederlanders op de Grebbeberg had naar mijn ongeschoolde mening vermoedelijk ook een bijbedoeling, een andere dan alleen het veroveren van de plek. Het was strategisch gewenst dat de Duitse aanval hier schijnbare vertraging op zou lopen. Want nu er sterke weerstand werd geboden door het Nederlandse leger, was het bombardement van Rotterdam, volgens het Duitse weekjournaal een zwaar versterkte stad, een legitieme actie geworden.

Er vielen in de meidagen van 1940 onder de burgerbevolking evenveel slachtoffers als onder de militairen. Alleen al het bombardement van Rotterdam kostte aan 900 mensen het leven. De nazi's zetten daarmee de oorlogsregels weer naar de middeleeuwen. Een tijd waarin steden als Grave werden belegerd en platgebombardeerd konden worden. Een verval in militair moraal waar de burgerbevolking in Syrië momenteel de wrange vruchten van plukt.

Nadat ik het Militair Ereveld bovenop de Grebbeberg en het kleine museum dat daar staat heb bezocht, fiets ik verder richting Rhenen. In het fietspad is een simpele betonnen markering aangebracht met de volgende tekst: "13 mei rond 12.00 uur: Definitieve doorbraak van de Stoplijn bij de Grebbeweg". Dit is een gestileerde weergave van de geschiedenis, die wel wat met me doet.

Zelf deze route ontdekken?

Bovenstaande blog gaat over [traject 25](#) van de route [Fietsen over Grenzen](#). Dit traject loopt van Maurik naar Wageningen. [Lees meer over dit traject](#)